GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 96

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 10 Kwietnia 1830 roku w Sobotę

Jutro z powodu uroczystego święta Gazeta Polska nie wyjdzie.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 9 Kwietnia 1830 r.

Wexle.		żądano		płacono	
Amszterdam 250 z. h.	2 mies.	—	—	—	—
Berlin 100 tal.	2 mies.	594	—	—	—
Z krot. ter.		—	—	—	—
Gdańsk 100 tal.	2 mies.	594	—	590	—
z krot: ter:		—	—	—	—
Hamburg, 300 Mk.	2 mies.	904	15	—	—
Lipsk 100 tal.	3 mies.	—	—	—	—
Londyn, 1. l. szter.	2 mies.	42	10	—	—
Moskwa 100 r. b.	1 mies.	—	—	—	—
Petersburg ditto	1 mies.	—	—	—	—
Paryż, 300 fran.	2 mies.	—	—	—	—
Wiedeń, 150 zł. reń.	2 mies.	625	—	—	—
Wrocław, 100 tal.	2 mies.	597	—	—	—

Monety	żądano		płacono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	—	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	—	—
Dukaty Hol. nowe 1 sztuka.	19	25	—	—
ditto stare. ważne .	19	22	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory	—	—	—	—
Pruski kurant	—	—	—	—
ditto bilety kassowe .	—	—	—	—
Assygna Ros. . . . , . .	—	—	181	—
Bilety bankowe aust: za 100f. R.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto	—	—	—	—

Papiery.	żądano		płacon	
Listy zastawne, (*)	98	10	—	—
Obligacje udziałowe po zł. 300	—	—	390	—
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	—	—	—	—
ditto ditto za żołd. . . .	36	—	35	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	—	—	—	—
ditto ditto w Poz. Angl.	—	—	—	—

(*) Nie licząc w to wartości kuponu wynoszącéj Zł. 1 gr. $5\frac{2}{3}$

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KRÓLESTWO POLSKIE.

— *Kapelusze słomkowe.* — Wnowo założonéj wroku zeszłym fabryce kapeluszów słomkowych *Jerzego Loth*, przy ulicy Elektoralnéj Nr. 796 na rogu przeciw Banku polskiego znajduje się znaczny zapas kapeluszy słomkowych w najnowszym i najgustowniejszym kształcie z francuzkich, angielskich i szwajcarskich plecionek wyrabianych, za cenę umiarkowaną do przedania. Większe obstalunki tak na prowincję jako też i za granicę królestwa, z największą akuratnością wykonane będą.

— In den Abend-Zeitungen der Hamburger Börsenhalle No 5490 vom 15, No 5492 vom 17 und No 5495 vom 20 März a. c. ist mein Name auf eine Weise gemissbraucht worden, deren Unwürdigkeit in Folge meiner Erklärung: — » dass zwischen meinem bewährten Freunde und Associé, Herrn Wilhelm Haarbrücker und mir, so wohl in geschäftlicher als persönlicher Hinsicht, das übereinstimmendste und herzlichste Vernehmen ununterbrochen obwaltet, dass folglich so wenig eine Trennung unsrer Association, als eine Veränderung unsrer Firma A. Reich et Co. Statt gefunden hat « — jeden Ehrliebenden einleuchten wird. — Es geschehen die nöthigen Schritte, um die Frevler ans Licht und zur gesetzlichen Bestrafung zu ziehen.

Demjenigen welcher die Erreichung dieses Endzwecks herbeiführt, ist eine Belohnung von *Ein Hundert Stück Ducaten* welche seiner Zeit entweder durch Herrn J. S. Rosen in Warschau oder Herrn J. S. von Halle in Berlin, oder durch mich ausgezahlt werden, hierdurch von mir zugesichert. — Ozorkow im Königreich Polen am 23 März 1830.

Adolph *Reich.*

Wiadomości Warszawskie.

— *Dokończenie Uwag tyczących się systematu towarzystwa kredytowego w Polsce.* — *Przez stowarzyszonego Ferdynanda Biesiekierskiego obywatela Łęczyckiego.*

Między obowiązkami władz towarzystwa jest i ten, aby w ścisłém dopełnieniu prawa, wszelkim zwiększeniom zaległości stanowczą położyli tamę, i dla tego paragraf 65 i 66 instrukcji dla dyrekcji szczegółowych towarzystwa kredytowego, pozwala w takim przypadku przeznaczyć raz na zawsze dzień dla każdych dóbr, w którym do opłaty właściciel stawić się będzie obowiązanym. Gdyby to urządzenie dyrekcje do skutku przywieść miały, wątpić nie należy, że natenczas wpływ rat byłby tym nieregularniejszy; gdyż wiadomo nam z doświadczenia, iż kupcy zbożowi zwykli targi zniżać w czasie koniecznych wypłat, które obywatel wnosić jest zmuszonym, a zatém niepodobnoby było produkt dla zniżonéj ceny w tym czasie spieniężyć, a o-

bywatel naturalnie mniej będzie stratny wówczas, kiedy za łagodną opłatą kary pół procentu, zatrzyma należność towarzystwu do 13 stycznia lub 13 lipca przez cały miesiąc, a jeśli w tym czasie targi niskie będą, przetrzyma i drugi, za opłatą jednego procentu do 13 lutego lub 13 sierpnia, stósownie do artykułu 85. Lepiéj więc niezawodnie każdy na tém wyjdzie; gdyż niepodobna, aby kupcy przy każdéj racie przez trzy miesiące targi, dla tego w niskiéj cenie utrzymywali.

Postąpienie takowe dyrekcji byłoby ze szkodą właścicieli dóbr wtenczas, kiedyby instytucja żadnego jeszcze uszczerbku nie poniosła, ponieważ zaległości takowe nie mają najmniejszego wpływu na regularność wypłat właścicielom listów zastawnych i kuponów; brak bowiem ten obowiązany jest zastąpić bank narodowy, stósownym forszusem, zaś wynikłe kary z opóźnienia wypłat rat od stowarzyszonych, staną się jeszcze dobrodziejstwem dla ogółu towarzystwa, gdyż dochody z kar stanowią właściwy majątek towarzystwa kredytowego, którym w myśl artykułu 163 rozrządza ostatecznie komitet przeznaczając go na wykupienie listów zastawnych, lub inne dla towarzystwa korzystne użycie.

Uorganizowanie władz towarzystwa kredytowego, z których jednym stowarzyszeni przez wybór na zebraniach artykułem 180 i 181 oznaczonych, poruczają wykonanie obowiązków, drugim czuwanie nad ich dobrem i przepisami prawa zgodném wykonaniem, a wzajemną pomocą wszyscy dążyć mają do ustalenia dobra instytucji, będzie także z czasem uciążliwe dla członków przyjmujących urząd, a dla instytucji szkodliwe. Zwłaszcza gdy artykuł 186 stanowi, że członek towarzystwa we właściwym okręgu wybrany na urzędnika, wymówić się nie może od przyjęcia, wyjąwszy jeśli ma dwie opieki i administrację majątku nieletnich, jeśli dwukrotnie sprawował urząd w towarzystwie, i jeśli jest ciągle chorym, albo ma lat 60, i jeśli się znajduje w służbie publicznéj. Inni zaś członkowie dyrekcji szczegółowéj, dyrekcji głównéj i komitetu, mają wedle artykułu 183 przed swym wyborem zadeklarować jako chcą przyjąć urząd.

Dzisiejsi urzędnicy dla nawału prac w pierwiastkowym téj instytucji zakładzie w większym zasiadając komplecie, bo prawie ciągle w połowie całego składu, chociaż tylko są wedle artykułów 35, 54 i 103, za czas czynnego urzędowania w stosunku rocznéj pensji płatni, rachując jednak z pewnością na połowę etatem wskazanéj pensji a zatwierdzonéj przez xięcia namiestnika król. z d. 14 marca 1826, mogą jeszcze jakkolwiek na swe wyjść: poświęciwszy czteroletni czas dla dobra towarzystwa, gdy dozór swojego majątku w takim razie powierzą baczniejszemu oku choćby zapłaconemu w trójnasób (*) a sami jeśli jeszcze rodzinne obowiązki mając, z familją w miejscu ich urzędowania przez półrocze w czasie kadencji zamieszkają. W ogólności w takiém położeniu łatwiéj jeszcze okoliczności urzędnika ukartować się dadzą; lecz niechaj tylko wedle artykułu 200 zakończy się z rokiem 1833 przystępowanie stowarzyszonych, dzisiejsze liczne żądanie pożyczek, przygotowanie listów zastawnych i kuponów, opatrzenie ich w podpisy i znaki sekretne, liczniejsze dziś korrespondencje z władzami i tym podobne czynności, wówczas zapewne komplet zmniejszyć się będzie musiał, jak chce artykuł 52 i 101, a takim sposobem urzędnicy władz towarzystwa kredytowego stósownie do artykułu 51, 100 i 149 przeznaczony mając zakres urzędowania czteroletni, czynnemi tylko będą przez cały ciąg, jako to: członek dyrekcji szczegółowéj 16 miesięcy, radcy dyrekcji głównéj najwięcéj 12 miesięcy, radcy komitetu także 12 miesięcy, przytém mają być gotowi na każde powołanie ogólnego zebrania w każdym czasie, kiedy prezes lub dwaj członkowie uznają tego potrzebę, a to w moc artykułu 105, jako też na przyjęcie kommissorjum. Podobne urzędowanie, gdzie w czterech latach tak mało czynnéj służby, a cały przeciąg krępuje urzędnikowi wolność, gdzie w każdym czasie powołany być może, musiało być uciążliwe, a w takim razie, ten co artykułem 186 będzie musiał przyjąć, uważać je musi jako narzucenie obowiązku uciążliwe, niezgodne z jego widokami; inni wedle artykułu 183 do kandydacji takiéj pewnie ubiegać się nie będą, szczególniéj miernego mienia, mogąc przez niedojrzenie gosdodarstwa przy odpowiedzialności majątku podupaść.

Instytucji zaś podobne uorganizowanie jest szkodliwe ztąd, że urzędnik mogąc tylko być czynnym w zakresie czteroletnim 16 miesięcy, a radca dyrekcji głównéj 12, instytucja może mieć urzędników ciągle nieobeznanych z prawem, z instrukcjami, z ustalonemi formami, z biórową manipulacją, z rachunkowością, z nauką buchalterji, bo tylko na drodze długiego doświadczenia nabyć można do tego wprawy.

Gdzież tém bardziéj radca komitetu przez 12 miesięcy swych kadencjów w czterech latach, będzie mógł gruntownie obeznać się z całém prawem, z instrukcjami wszystkich władz, poznać obowiązki i każdy ruch dyrekcji szczegółowych i dyrekcji głównéj, będąc członkiem władzy kontrollującéj wszystkie działania władz wykonawczych?

Ztąd te przepisy prawa są niedogodne ani dla tak ważnéj instytucji, z któréj pomyślności obywatele całego kraju oczekują swéj spokojności i szczęścia, ani też dla wybranego urzędnika, który tylko przykrzyłby sobie urzędowanie, mało mając wprawy, a gryzłby się stratami jakie znosićby musiał w gospodarstwie odrywkowemi wyjazdami.

Aby temu zaradzić, wypadałoby zmniejszyć skład radców o połowę przynajmniéj, niechajby każde województwo do dyrekcji głównéj wybiérało 1 tylko członka i do komitetu jednego, zamiast co dziś po 2, a do dyrekcji szczegółowéj z prezydującym pięciu, a wówczas radca przynajmniéj w każdym roku sześć miesięcy czynny będzie. Nadto artykuł 184 stanowi, że urzędnicy towarzystwa w moc artykułów 51, 100 i 149 wychodzący z urzędowania na nowo wybranemi być mogą; niechajby w miejscu przechodzenia na nowo przez wota, które nosza cechę niepewności dla radcy, prezydującemu tém samém wolno było zatrzymać urzędnika, który już raz zaszczycony będąc zaufaniem stowarzyszonych, zamiłował ten urząd z poświęceniem się odznaczającém; niechajby nakoniec członek dyrekcji szczegółowéj będący bez noty, pierwszeństwo miał do dyrekcji głównéj między kandydatami jeszcze w urzędowaniu towarzystwa kredytowego, nie będącemi, ci radcy dyrekcji głównéj niech pierwszeństwo mają między kandydatami do komitetu, a wtenczas taki urzędnik mający bez strat widoki przed sobą, odpowiadać z pewnością zawsze będzie znakomitemu powołaniu i współtowarzyszonych zaufania nie zawiedzie.

(*) Mówię tu szczególniéj o radcach dyrekcji głównéj i radcach komitetu, którzy mogą mieć od swego majątku miejsce urzędowania odległe o 30 mil.

Chociaż u nas listy zastawne, tak dobrze w ogólności zabezpieczone są na dobrach ziemskich, że właściciele tychże i towarzystwo największą pewność mają, w szczególności jednak mogą być dobra, które w stosunku podatku ofiary za wielką pożyczkę uzyskać mogły, przez co stowarzyszeni solidarnie straty wynagrodzićby musieli, stósownie do artykułu 23 prawa kredytowego.

Zastanówmy się tylko nad naturą tego podatku, a ujrzymy, że podatek ofiary, jak jedne dobra umiarkowanie dotknął, tak drugie przeciążyć koniecznie musiał, a ztąd wynika, że jak na piérwszych zbyt wielkie bezpieczeństwo towarzystwo ma, tak na drugich, gdyby ostróżności nie użyło, szkodowaćby mogło, a szczególniéj stowarzyszeni. Dekret króla saskiego z dnia 25. marca 1809 r. stósownie do uchwalonego podatku przez sejm pod tytułem ofiara na wojsko, postanowił: aby każdy właściciel dóbr przed swą radą powiatową złożył rzetelną dezygnację w celu wyprowadzenia intrat, któréj podstawą być miały tabelle ofiary 10go grosza, tabelle podymnego z lustracji r. 1789. Tabella wysiewów za rządu pruskiego sporządzona, oraz tabelle statystyczne i produktowe. W dobrach przeto, gdzie podług takich zasad podatek ofiary wyciągnięty został, nie mógł jak tylko być umiarkowany. Przykładem tego są dobra w mazowieckiém i kaliskiém, gdzie pożyczka towarzystwa kredytowego w stosunku ofiary tak wyciągniętéj, ledwie 7 część wynosi wartości realnéj dóbr.

Lecz tam, gdzie dekret powyższy artykułem 13 radę powiatową ostrzega, iż gdzieby tabel takowych nie było, stósować się mają do ościennych powiatów, gdyby zaś i w ościennych powiatach na takowych zbywało, wtenczas z ilości wysiewów w dezygnacjach przez kontrybuentów podanych, a przez radę powiatową zrektyfikowanych, pod zaostrzeniem artykułami 9 i 12 skrupulatnego wyszukania intrat, rachując na takową dwa ziarna, po cenie żyta korzec złotych 8, grochu złotych 8, jęczmienia zł. 6, tatarki zł. 6, owsa zł. 4, intraty zaś z propinacji i czynszów podług prawa z roku 1789 ewaluowane być miały, tym sposobem wyszukane intraty, a w stosunku tychże wyciągnięta ofiara przeciążyła dobra; bo zważmy powiaty województw w gruntach lekkich, wszakże w gruntach średnich nie zawsze z pewnością na dwa ziarna intraty rachować można, przy odtrąceniu jednego ziarna na odsiew, jednego na koszta rolnicze i jednego na spożycie, gdyż tym sposobem z pewnością pięć ziarn sprzętu mieć trzeba, co w doświadczeniu i na najlepszych gruntach przy teraźniejszych latach krytycznych na wegetacją często z tym rachunkiem rolnikowi pominąć się przychodzi. — Nadto, cena produktów jest za wysoka, gdyż wzięta przez przeciecie z lat pomyślnego handlu, rachując wstecz od roku 1809, tego dowodzi od wielu lat doświadczenie, gdyż bardzo często nie możemy za wyżéj wspomnioną cenę tych produktów zbyć. — Zdaje się, że dobra w Łęczyckiem położone, mają więcéj ożywiony handel niż gdzieindziéj w wielu powiatach województw, gdyż swe produkta spieniężyć mogą na Wisłę i konsumcję znaczną mają przez konsystującą kawalerję, zaludnione fabrykantami miasta, a jednak kiedy to piszę, jest groch w cenie korzec po złp. 6 a nie 8, jęczmień złp. 5 a nie 6, tatarka 5 a nie 6, owies 3 a nie 4. Wyprowadzone więc tym sposobem intraty są przesadzone, a oznaczona ofiara w stosunku tychże, zbyt wielka. Ztąd wypada, że towarzystwo kredytowe chcąc stowarzyszonych od strat zasłonić, nie powinno w żaden sposób na dobra, gdzie jest podobnie wyprowadzona ofiara wedle artykułu 13 dekretu wspomnionego, pożyczki udzielić, dopókiby na gruncie delegowany członek podług prawnych zasad intraty z dóbr nie wyprowadził, w skutek któréj dopiéro dyrekcje mogłyby oznaczyć z ostróżnością wysokość pożyczki.

Chciałem tu jeszcze obszerną uwagę do detaxacji dóbr zamieścić, aby delegowanym wskazać pewniejszą skazówkę oszacowania, a mianowicie łatwe zbonitowanie gruntu, pastwisk, lasów i tém samém wyprowadzenia niezawodnego anszlagu, lecz tę pracę dla jéj obszerności odkładam do osobnego pisma.

Gorliwość stowarzyszonego o dobro tak pięknéj instytucji, ośmieliła skreślić niniejsze uwagi, w myśli téj, że artykuł 144 prawa o towarzystwie kredytowém i paragraf 238 instrukcji, dozwala dyrekcji głównéj w wątpliwościach ogólnego interesu towarzystwa, lub potrzeby zmian trwających urządzeń, odnosić się do komitetu, który uznawszy potrzebę uczynienia wniosku odmiany, ma przedstawienie uczynić do rządu o zatwierdzenie; a kiedy to prawem dozwolone jest, przeto jako członek towarzystwa powodowany interessem osobistym i ogółu, miałem sobie za obowiązek publicznie wynurzyć to, co z przekonania uczyniłoby instytucję wzorem doskonałości, a zarazem nas stowarzyszonych zupełnie spokojnymi.

Zna cały kraj tego, który ciągiem starań, pracy i gorliwości, a wyjednaniem u wiekopomnéj pamięci króla, i dziś szczęśliwie nam panującego Monarchy, nadał wzros téj instytucji. Wdzięczni członkowie towarzystwa kredytowego ufają przeto, że Twoja nadal baczność JO. Mości xiąże ministrze przychodów i skarbu, uiści przyszłą pomyślność, po którą instytucji cały naród oczekuje.

— Rada administracyjna królestwa mianowała JX. Józefa Drapkowskiego, wikarjusza w Radomsku, proboszczem we wsi Wydrzynie.

— Przybył tu flotrowersista Grinberg z urodzenia ślepy, w zamiarze dania koncertu.

— Pozawczoraj około godziny 3 po północy, wszczął się pożar w łazienkach będących blisko prochowni, zwanych Kozłowskiego. Spieszny i gorliwy ratunek nie dozwolił rozszerzyć się płomieniom i ocalił sąsiednie domy drewniane. — Wisła znacznie przybrała; nadbrzeżne ulice powtórnie zalane były, ale już opada.

— Wyszedł z druku u A. Gałęzowskiego i komp. *poszyt III tomu VII Themidy Polskiéj*. Zawiera: 1) Rzut oka na stan kryminalnego prawodawstwa w Polsce. 2) Słów kilka o zapytaniach. 3) Niektóre uwagi względnie majątkowych między małżonkami stosunków. 4) Uwagi nad artykułem 950 K. C. 5) Wniosek Prokuratora królewskiego przy sądzie kassacyjnym X. Warszawskiego w przedmiocie restytucji. 6) Art. 475 lit. c. w porównaniu z art. 229 K. K. P. 7) Art. 478 w związku z artykułem 402 K. K. P. 8) Uwagi nad art. 676 i 677 w xiędze drugiéj kodexu cywilnego, dotąd u nas obowiązującego. 9) Czyli wydziały sporne sądów pokoju są mocne wyrzekać exmissją? — Prenumerata kwartalna po zł. 7 gr. 15 przyjmuje się w Warszawie w kantorze drukarni A. Gałęzowskiego, gdzie główny skład tego pisma, i we wszystkich znaczniejszych xięgarniach; na prowincji po zł. 9 gr. 15 na wszystkich pocztamtach i stacjach pocztowych.

— Wyszedł z druku u A. Gałęzowskiego Pamiętnik umiejętności moralnych i literatury zeszyt II zawierający następujące przedmioty. — Bonstettena o zmianie wychowania młodzieży szlacheckiéj, przez S. K. — O handlu miast anseatyckich i odkryciach Portugalczyków w Indjach, Hiszpanów w Ameryce. — Poezje Alexandra Chodźki. — Wiersz Mira do Trembeckiego. — Odpowiedź Trembeckiego. — Mogiła pod wsią Ruszcza płaszczyzna w Sandomirskim, przez Lelewela. — Wodospad, powieść amerykańska, przez K. H. Hrabi Majlatha dzieje węgierskie, rozbiór przez J. E. C. — O przekładzie Walenroda Mickiewicza na język niemiecki przez J. Elkanę, i kilku poezji drobniejszych na czeski przez Chmieleńskiego. — *Rozmaitości*: Towarzystwo oszczędności — X. Chiarini — John Bowring — X. Kollar o imionach sławiańskich ludów — Zadania do nagrody — Dzieła Reida — Wydanie stereotypowe dzieł Karpińskiego — Wydanie paryzkie Krasickiego — Théorie du Judaisme — Wydanie śpiewów polskich w Paryżu — Nowy romans — *Nowe dzieła*: Programmat kursów w szkole przygotowawczéj do instytutu politechnicznego. — Ekonomja polityczna Droza. — Stan obyczajów w Pradze i Czechach, przez J. M. Schottky. — Różne nowe dzieła i prospekta.

— *Meteorologja* w wielu krajach i wielu towarzystwach uczonych, za dni naszych bardzo jest ważnym przedmiotem. Najuczeńsi mężowie utrzymują, że ta nauka przyjdzie z czasem do pożądanéj doskonałości; mniéj biegłym praw przyrodzonych zdaje się, iż podobne mniemanie jest tylko urojeniem, a wszelkie w rzeczonym przedmiocie usiłowania stratą czasu, próżnym zawodem. Cóżkolwiekbądź badacze natury różnego wieku i powołania nie przestają w téj nauce teoretycznie i praktycznie pracować: prócz wielu zagranicznych szacownych i bardzo uczonych mężów, mamy w kraju naszym dwóch, którzy z własnéj ochoty i o własnym koszcie ciągle i usilnie w meteorologji pracują. Takimi są: *Meteorolog wiejski* i *Ogrodnik na Polesiu*. Pierwszy co miesiąc przepowiadania swoje podaje do pism publicznych, od drugiego dziś niektóre wiadomości redakcja otrzymała.

Podług kilkodziesięcioletnich postrzeżeń rzeczonego ogrodnika, gospodarze w b. r. z usiewami (stósownie do własności ziarna) ile mogąc spieszyć powinni. Najrańsze najlepsze być mają. Późniejszym szkodzić może susza, która w wielu krajach panować będzie. Tém zaś bardziéj lękać się suszy trzeba, jeżeli dzień 22 kwietnia będzie pogodnym, a 2 i 3 maja pogodne i ciepłe. Niniejsza wiosna prócz większéj suchości od przeszłorocznéj jednostajnością jeszcze znakomita będzie: to jest w każdym kraju powietrze co do deszczu i pogody aż do dnia 2 lipca będzie takiém, jakiém się od dnia 8 kwietnia do dnia 5 maja okaże.

FRANCJA. — *Z Paryża d. 27 marca.* — Jeden z liberalnych dzienników zawiera co następuje: » Utrzymują niektórzy że w ministerjum równie jak gdzieindziéj znajduje się prawa strona, lewa strona i centrum. Prawa strona żąda głośno pana Peyronnet, centrum pana Villele, lewa strona zaś życzyła aby wejść w układy z panami Berbis, Martignac i Debelleyme. Taż sama różnica zdań panuje także względem przedsięwziąść się mających kroków. Najprzód chciano na dzień 15 czerwca wypisać nowe powszechne wybory, chcąc udać że się niczego nie obawiają; póżniéj postanowiono odłożyć te wybory do miesiąca październik, dla dokładnego przerobienia spisów i poprzedniego zakończenia zwycięzko wojny przeciwko Algierowi. Czyli przestaną na tym projekcie, zdaje się jeszcze rzeczą wątpliwą. To pewna, że xiąże Polignac pokłada najpiękniejsze nadzieje w przyszłości.«

— Sąd królewski wydał dziś w sprawie pana Sellecque wydawcy gazety »*le Glaneur d' Eure et Loire*« przeciwko drukarzowi Durand w Chartres, wyrok pomyślny dla ostatniego. Wyrok ten był następującéj osnowy: »Zważywszy że niema postanowienia prawnego, któreby do patentu drukarskiego przywięzywało warunek drukowania jakiegokolwiek pisma, w skutek zaszłego w tym względzie żądania; że prawa wkładają na drukarzy odpowiedzialność za wszystkie u nich drukowane pisma; że taka osobista odpowiedzialność drukarza wnioskować każe, że tenże ma prawo przychylić się lub odmówić swoje współdziałanie, które gdyby nie było dobrowolne, nie mogłoby się stać przestępstwem; sąd uwalnia drukarza Durand w Chartres od wydanego przeciw niemu w piérwszéj instancji wyroku i oddala wniosek p. Sellecque. «

MULTANY I WOŁOSZCZYZNA. — *Goniec Wołoski* donosi z Bukarestu z d. 14 (26) lutego co następuje: — » Przeszło od dni 50 nie pokazały się żadne ślady choroby w naszém mieście; ścisła troskliwość około oczyszczenia miasta i zbawienne środki, sprawiły, iż złe to naraz w całym kraju ustało, a ograniczyło się jedynie na szpitalach, gdzie także całkiem zostało ulumione. Śledztwa w całych xięztwach, szybkie i ściśle oczyszczenie miejsc podejrzanych, największa staranność, aby się zaraza morowa nie rozszerzała, zachęcenie i przykład prezydenta w dopełnieniu obowiązków dla przywrócenia ogólnego stanu zdrowia, częste zwiedzanie przez niego zarażonych szpitalów, wynagradzanie tych co swoich obowiązków dopełnili, a ukaranie niedbałych, sprawiły, że dzisiaj cieszymy się zupełną wolnością, nie mając już obawy owego bicza, zabójczéj choroby, która nam tak długo zagrażała. Abyśmy więc i na przyszłość byli od niéj bezpieczni, przedsięwziął rząd środki następujące: wszyscy chorzy którzy jeszcze w szpitalach pozostają, będą w czterech szpitalach pomieszczeni; wszędzie wzdłuż Dunaju i Prutu będą kwarantanny założone; groby na tę chorobę zmarłych, zostaną wapnem pokryte i głębokiemi rowami otoczone. Wszystkie szpitale będą na nowo przejrzane, znalezione w nich effekta będą częścią spalone, a częścią według metody Tymona Morwo przeczyszczone. Do oczyszczenia ruchomości użyto z wielką korzyścią chloranu wapna, a dymu z rogu bydlęcego do oczyszczenia powietrza.»

Daléj ten sam *Goniec* zawiera następujące uwiadomienie ze strony komitetu zdrowia, datowane w Bukarescie d. 18 lutego (2 marca).

„Stosownie do zalecenia wysokiego rządu, w celu zupełnego ulumienia zarazy morowéj, przejrzane będzie powtórnie miasto, do czego przeznacza się 21 lutego (3 marca). Przegląd ten uskutecznią przeznaczeni do tego bojarowie dzielnic miasta, proboszcz i akuszerka. Z tego powodu wzywają się wszyscy mieszkańcy, aby się tegoż dnia w domu znajdowali, wszystkich swoich domowników i rzeczy swoje obejrzeć dozwolili, i niczego nie zatajili, albowiem inaczéj surowéj karze ulegać będą.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.